

ေျပာမပဲခြံထဲက ဖလှော်ခွိုင်

ပထဝီအနုအထားအရ တညို့ပုံပုံခွိုင် လူဦးရေ

ဖလှော်ခွိုင်သည် ဆီဒံခွိုင်ခွိုင်၊ ဝှေားခွိုင် ဝှေားခွိုင်ခွိုင်၊ ဝေျမာက္ကကြံ ဝေျခေဝေခွိုင်၊ ဝေတာက္ကကြံ အက္ကဝီးနီးယားခွိုင်တို့၂ဝနားရိလ်ကိုပါသည်။ ကမာစာပျေမပုံတြံ ဖလှော်ခွိုင်သည် ဝေျမာက္ကကြံဖျားဝဲဒံတြံ တညို့ပါသည်။ ဖလှော်ခွိုင်တြံ ပံမံးမံးအား၅၀ ဝှော့ သနား လူဦးရေ ဝေျထို့ကပါသည်။ ဘာသာစကားမတူညီသည့် လူမီးမီး ပံမံးမံး ၂ဝဝ ဝဝဝ ဝေျခေ ခန့်လည်း ဝေျထို့ကပါသည်။

ဖလှော်ခွိုင်တြံ ဥပဒအရ ဘာသာရေးကို လြတ္တုတ်ကြံယွဲဖျာကညွံ ခိုပါသည်။ အဓိက ကိုးကြံယွဲဖျာကညွံ/အျဖစ ခေဝယာန္တာဘကို အမံးဆံးကိုကြံယွဲကပါသည်။ အမံးဆံးခိုသည့် ဘုရားဝေျခေဒံးမားမှာ ဝေျခေဝေယာဘကို ကိုးကြံယွဲ သူမား (၈ဝ%) ဝေျခေဝေဒံး သသသိုဒေက္ကာသာဝံး (၁%) တို့ ဖျဖစကပါသည်။ မြတ္တလတ္တသာဝံးမှာ ဝေျထာဝေျပဝဲး ဆယုကနားမံးတြံ ဝေျထို့ကပါပီး၊ အျခားဝေသာ ဘာသာရေးကိုကြံယွဲ/မံးပျဖစ သပမာအား၅၀ ဝေျထေဟာဝါသကုဝေသခံး၊ ဖလှော်ခွိုင် လြတ္တုပေသာ ဘုရားဝေျခေဒံးဘာသာဝံး၊ ကက္ကလတ္တသာဝံး ဝှော့ ဖလှော်ခွိုင် အက္ကန္တရားဝေျခေဒံးတို့လည်း ခိုဖျာကပါသည်။

အစိုးရခွိုင် ပျမံးရမား

ဝ၆၊ ၁၂၊ ၁၉၁၇ တြံ ဖလှော်ခွိုင်သည် လြတ္တုပေရေ ခိုခိုပါသည်။ လြတ္တုပေရေမတူခိုအထိ ဖလှော်ခွိုင်သည် ရှေးခိုခို၏ အပံ့ပိုး/အက္က ၁၈ဝ၉ - ၁၉၁၇ အထိ ဝေျခေကွဲပါသည်။ ထိုဖျာကားထဲတြံ ဝှော့စသည့် ဝေျ ဖလှော်ခွိုင်အေ့ဖေ နိုယို/ခိုခိုတြံ ရသည့် အစိုးရတရဂိုလည်း မြံစသည့် ဝှော့ပါသည်။ ထိုသို့ ရှေးအစိုးရ၏ အပံ့ပိုး/အက္က မေရာကို ကာလက ဖလှော်ခွိုင်သည် ဆီဒံခွိုင်၏ ပိုက္ကဖေ ဝှော့ခေဝဲး ၆ဝဝ ခန့် တညို့ခိုပါသည်။

ဖလှော်ခွိုင်သည် ဒီမိုကရက္ကမဆေတ ဝှော့ခွိုင်ဖျာပါသည်။ ဖလှော်ခွိုင်တြံ အဓိက အက်ဆုံး ပုဂံလီာ သမဆေတဖျာပီး၊ ထိုသမဆေတအား ၆ ဝှော့ မဲဆေး၅၀ ဝေျခေသိက္ကရပါသည်။ ပုဂံလီာခွိုင်အေ့ဖေ သမဆေတအျဖစ အျမံးဆုံး ဝှော့စကိမှာ တာဝန္တမ်းဆေတြံ ခိုပါသည်။

ဖလှော်ခွိုင်တြံ အသကု ၁၈ ဝှော့ပျသည့်ပီးသည့် အမီးသား၊ အမီးသီးမီး အားလုံးသည် မဲဆေးပေးတြံ ခိုဖျာကပါသည်။ အမီးသီးမီးမားအေ့ဖေ ၁၉ဝ၆ ဝှော့တြံ မဲပေးတြံ အတြံအေ့ရကို ခိုခိုဖျာကပါသည်။ ကမာစာပေတြံ ပထမဆုံး အမီးသီးမီးမဲပေးခိုသည့် အတြံအေ့ရကို ပေးခိုသည့် တခုတည့်ဝေသာအစိုးရလည်း ပျဖစပါသည်။ ဖလှော်ခွိုင်တြံ အမြံအစည်း အမီးမီးလီာပီး ပါတီမားအေ့ဖေ လတ္တေလာ အခိုတြံ ၈ ခု ခိုပါသည်။

ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်းဖြင့် လေးတုဝေတာ၊ အစိုဝေးရေနုရကွမ်း၊ ထိုရကွမ်းဖြင့် ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်း၏ ဥပဒေဝိုင်းဝိုင်း အစိုးရအသုံးစရိတ် ဘတ်ကွမ်းကို တြက်ကြီးကြီးဝိုင်းဝိုင်း သုံးသပွဲဖြင့်ဖြုတ်ကပါသည်။ ချပည့်ကြီးကိုယွှားလွယ်အား ဝေးလေးဝိုင်းဝိုင်း တစ်ခုခုမှ မဲဆေးဖြုတ် ဝေးလေးဝိုင်းဝိုင်းကပါသည်။ အစိုးရအေးချမ်းဖြင့် လေးတုဝေတာမှ ဆုံးဖြတ်ကွမ်းကို အကောင့်ထည့်ဝေဖြုတ်ခင်းဝိုင်းဝိုင်း အဆင့်ပျော်ပျော်ခင်းဝိုင်းကို ချပီလုပ်ပေးရပါသည်။ အစိုးရအဖြူဖြင့် ဝန္တီးခိုင်းဝိုင်းဝိုင်း အချားဝေသာ ဝန္တီးခိုင်းဝိုင်း ပါဝင်ပါသည်။

ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်းဖြင့် ချမှီရိုင်းကို ခြံချား သတ္တုထူးစပ်၊ ဌင်းချမှီရိုင်းဖြင့် ကိုယ့်ဖြုတ်မနီစပါယု အပွဲပိုဝေး အခြင်းအေးရရိပ်ပါသည်။ ချမှီရိုင်းဖြင့် ဝေးထိုင်းထိုင်းထိုင်း ချမှီရိုင်းအခြင်းကို ဝေးကွင်းဝိုင်းဝိုင်း အခြင်းအေးရရိပ်စပ်၊ ထိုအခြင်းချင်း ချမှီရိုင်း၏ အသုံးစရိတ် ခြံချားသတ္တုထူးစပ်ပါသည်။ ချမှီရိုင်း ပြုမနီစပါယုစိုင်းရိုင်း၏ ဝတ်ရိုင်းမှ ဝေးထိုင်းထိုင်းအကြား ဝန်ဆောင်မှုများ ဥပမာအားဖြင့် ကံနိုးမာဝေး- ဝိုင်းဝိုင်း လူမီးဖြုတ်ခင်းဝိုင်း ဝန်ဆောင်မှုများ ဝိုင်းဝိုင်း အချစ်ခပ်ညာဝေးတို့ကို လူတိုင်းရိပ်ဝေးစေရန်ကြံ ချစွာပါသည်။

အလှူအကုသိုလ်

သစုဝေတာလုပ်နည်းမှာ လက်ဝိုင်းဝိုင်းလှူပေး အလှူအေးအေးအေးအေး ဝေးလေးဝေးလေး အသက်ပေးဝေးလေးလုပ်နည်းအဖြစ် ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်း၏ စီးပြားဝေးလေးဖြင့် အေးရပါလှုံ့ဝိုင်းပါသည်။ ဝေးလေးယခင်ကမူ အလှူအေးအေးအေးအေး စီးပြားဝေးလေးလုပ်နည်း တခုလည်း ချစွာပါသည်။ သစုဝေတာအား ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်း၏ ဝေးလေးအေးအေး တစ်ခုလည်း ဝေးလေးဝေးလေးပါသည်။ ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်းအက်ယွှားဝေးအေးစုမှာ သစုဝေတာအား ဝေးလေးဝေးလေးပါသည်။ လှူပေးကုသိုလ်လည်း အေးအေးအေးအေး အသက်ပေးဝေးလေးလုပ်နည်း ချစွာပါသည်။ သို့သော်လည်း စင်စစ်ဆိုင်ရာ ဖြစ်ဖို့တိုင်းတကွမ်း ဝေးလေးအေးအေး ထိုလုပ်နည်းချင်း အသက်ပေးဝေးလေးလုပ်နည်းမှာ ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်းသားထဲဖြင့် အနည်းငယ်သာ ရိပ်ဝေတာပါသည်။

၁၉၅၀ ချပည့်ဝိုင်းဝိုင်းဖြင့် စကွမ်းလုပ်နည်းသို့ ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်းဝိုင်း ဝေးလေးလေးပါသည်။ စကွမ်းလုပ်နည်းဖြစ်ဖို့တိုင်းတကွမ်း ဝေးလေးအေးအေး ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်း ဝေးလေး ဝေးလေး စီးပြားဝေးလေးဖြစ်ဖို့တိုင်းတကွမ်း အသိအမှတ်ပေးဝိုင်းဝိုင်း စကွမ်းလုပ်နည်း ဖြစ်ဖို့တိုင်းတကွမ်း စီးပြားဝေးလေးလုပ်နည်း ဥပမာအားဖြင့် သေဘာမီး တညွှန်းအေးအေး- ဝိုင်းဝိုင်း သစုဝေတာဝိုင်း သတ္တုထူးစပ် စကွမ်းလုပ်နည်း ချစွာပါသည်။ လှူပေးသည့် ဆယ့်ဝိုင်းအကြား ကြံချုပ်တာ အတတ်ဖြစ်ဖို့တိုင်းတကွမ်း သိသာထင်ရှား ဖြစ်ဖို့တိုင်းတကွမ်း ချစွာပေးပေးစေပါ။ ယခုစွဲစွဲဝေးလေးဖြင့် ဂိုမိုး ကစားသည့် လုပ်နည်းလည်း တိုင်းတကွမ်းအေးအေး မီးရိပ်ပါသည်။ ထင်ရှားသည့် အသက်ပေးဝေးလေးလုပ်နည်းအဖြစ် ဖလှုံ့ဝိုင်းဝိုင်းဖြင့် ကြံချုပ်တာနည်းပညာ- ဝိုင်းဝိုင်း ဝန်ဆောင်မှုလုပ်နည်း လှူပေးပါသည်။

ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်တြဉ် ဝေပျဟဒုးဝေရးအေပျခခေန်ထုဝိဉ်

ဝေပျဟဒုးဝေရးအေပျခခေန်ထုဝိဉ်ဉ်းသည့်ဉ်း ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်သားမားကဲသိုပုဒ် အခြံးအေရးဝုဒ်ဝုဒ်
ဝတီရားမား အတူတူပုဒ်ပျစွါသည့်။ အေပျခခေန်ပျဟဒုးဝေရးအေပျခခေန်ထုဝိဉ်ဉ်းတြဉ် မိမိကိုးကြယျည့်ဘာသာကို
လြတ္တု ကိုးကြယျည့်စွါစပီး၊ ဝုပကရုဒ်တြဉ် သတုတ္တားသည့်။ မိမိရီးရာခေလုထုံးတမုးစည့်မားဝုဒ်ဝုဒ်
ဘာသာဝေရးသတုတ္တံကွားတြဉ် ဝေဟံပျရးတြဉ်မား က်ဒုးပုဒ်ဝုဒ်ဝုဒ်။
ဝေပျဟဒုးဝေရးအေပျခခေန်ထုဝိဉ်ဉ်းအေပျဖုဒ် ဘာသာဝေရးဆိုဉ် အဖြဲအစည့်မားကို
တည့်ဝေထာထွားဟုကစပီး၊ ဝေတြဲအိုရာသတုတ္တားသည့်။ ဝေရး၊ အေဆာက္ခဉ်းမားတြဉ် စုရီးဟုကကာ
စုပေဝါဒုးဝေဆြးဝေဝုဒ်ဝုဒ်တိုဝုဒ်ဝုဒ်။ အစည့်မားအေဝးမားကို ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်တဝုမုးတြဉ်
က်ဒုးပုဒ်ဝုဒ်ကပါသည့်။ ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်သားအမားစုသည့်
ဝေပျဟဒုးဝေရးအေပျခခေန်ထုဝိဉ်ဉ်းကသုမားအေပုဒ်တြဉ် ဝေဖေရးလိုလားတြဉ် ဆက္ခံဟုကေလုရိဝါပါသည့်။
အနည့်မားယုဝေသာ လူမားက မလုဝါလားမးမုးမားကို ဝုပသဟုကသည့်ဉ်း ရိဝါပါသည့်။ သိုပျသာ
ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်ဒုးဝုဒ်ဝုဒ် ဝုဒ်ဝိမိဆက္ခံပျခဒုးမားကို ဥပေဒုဖုဒ် ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်တြဉ် တားပျမစွားပါသည့်။

မိသားစုဝုဉ်း၏ ဝေရးသတုတ္တံကွား

ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်တြဉ် အမိသိမီးဝုဒ်ဝုဒ် အမိသိမီးမားဟုကားတြဉ် ကြာပျဆားမးမုးမရိဝဲ တနုးတူအခြံးအေရး
ထားပါသည့်။ အစိုးရအဖြဲဝုဒ်ဝုဒ် လးတုဝေတာဒ်တြဉ်းရိဝဲ အဖြဲဝုဉ်းတြဉ် ပ်မုးမိမိအားပျဖုဒ် ၅၀
ရာခိဒုးဝုဒ်မုးမုး အမိသိမီးမား ပျစွါကပါသည့်။ အမိသိမီးအမားစုသည့် အိမုပုပုဒ်က လုပုဒ်းတြဉ်
အလုပျား လုပျိဉ်ကစပီး အမိသိမီးမားအေပျဖုဒ် အိမုပုဒ်းတာဝန်မားဝုဒ်ဝုဒ် ကေလးထိနုးပျခဒုးကို
ကူညီဟုကရပါသည့်။ မိသားစုအတြဉ်းတြဉ် အမိသိမီးမားအား က်းလြန္တုး အဟုကမုးဖလှုံ့ပုပုသည့်
ရာဝေတွးပျ ပျစွါသည့်။ ထိုပျအတူပု လုသားတဉ်းအား ဆက္ခံရာတြဉ် အဟုကမုးဖလှုံ့ပျမား က်းလြန္တုးက
အိမုပုဒ်းသာမက၊ အိမုပုပုဒ်တြဉ်းပျ လုပျိဉ်ကလည့်မား ရာဝေတွးပျ ဝေပျမာကွါသည့်။

ကေလးမား၏ ဝေရးအဆုဒ်အတနုးမုး ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်တြဉ် ဝေကာဒုးမိန္ဒါသည့်။ ကေလးမား
မေမုးပျားမိကပုဒ် မိခဒုးဝုဒ်ကေလးဝေစာဒုးဝေရးဉ်းမုးမုး ဝမုးမိမိတြဉ်းမုး
သေခသားဝေလာဒုးကို ဂရုစိုက္ကပါသည့်။ ကေလးအား ရိကုးဝုဒ်ပျခဒုး မစပီရသလို၊ ဆံပတြဲပျခဒုးပု
စပီလုပုရ် မရပါ။ ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်တြဉ် အလြန္တုးဝေကာဒုးမိန္ဒါဝေသာ ကေလးဝေစာဒုးဝေရးစနုစိစပီး ။
အသကု ၇ ဝုဒ်စု ၁၆ ဝုဒ်စု ဟုကားရိဝဲ ကေလးမားအားလုံး အေပျခခံပညာကို မျဖစေနုသည့်ကားရပါသည့်။

ယဉ္ဇဝေက်းမး ပုံစံ

လတြဲပုဒ်တြဉ်ကုပျခဒုး ဝုဒ်ဝုဒ် ဝေခါဒုးညိတုးပုဒ်တြဉ်ကုပျခဒုးမုး ဖလှုံ့ဝိဝုဉ်တြဉ် မားဝေသာအားပျဖုဒ်
ပျိလုပုသည့် ဝုဒ်တြဉ်ကုပျခဒုး ပုံစံပျစွါသည့်။ ရုးဝုဒ်ဝုဒ်ဝေဒုဒ်ဝေသာ သုပျမုးမိတုးဆြးမုးဝုဒ်ဝုဒ်

